

PLAN URBANISTIC GENERAL — MUNICIPIUL CHISINAU

Cat verde mai are Chisinaul si cat ii mai ramane?

CUM PROTEJAM PARCURILE, PADURILE SI ARBORII ORASULUI

Patrimoniul Natural — Prezentare succinta pentru cetateni | Revizia 2, septembrie 2026 | Document public

Despre ce este vorba?

Pe hartie, Chisinaul are aproape 7.500 de hectare de spatii verzi — mai mult decat recomanda Organizatia Mondiala a Sanatatii. In realitate, doua treimi sunt paduri la marginea orasului, iar parcurile si scuarurile din cartiere, cele pe care le folosesti zilnic, se reduc de la un an la altul.

Studiul de Patrimoniul Natural arata unde s-a pierdut verdele orasului, de ce regulile din 2007 nu l-au protejat si ce trebuie schimbat in PUG pentru ca un parc sa nu mai poata deveni bloc.

1. Verdele Chisinaului in cifre

Cateva date care arata bogatia si fragilitatea patrimoniului natural al orasului:

7.497 ha spatii verzi in total Din care 3.356 ha in interiorul orasului si 4.141 ha paduri si fond de rezerva in jurul lui	15 m2 de parc pe locuitor Doar atat revine fiecarui locuitor daca socotim numai parcurile si scuarurile, nu si padurile	10 zone verzi transformate Cel putin 10 planuri aprobate dupa 2007 au transformat terenuri verzi in blocuri de locuinte
4 coridoare ecologice rupte Legaturile verzi dintre oras si padurile din jur sunt intrerupte pe toate cele patru directii	87 arbori seculari Chisinaul concentreaza circa 20% din arborii seculari ai Republicii Moldova	3 ha singura arie protejata Cariera Cazacu, din orasul Vatra, este singura arie naturala protejata de stat din municipiu

2. Ce a mers si ce nu a mers din regulile PUG 2007 pentru verde?

PUG-ul din 2007 a stabilit reguli de protectie a spatiilor verzi. Iata bilantul, dupa aproape 20 de ani:

✓	A functionat: protectia marilor gradini si a Dendrariului Gradina Botanica, Gradina Zoologica, Dendrariul si gradina Muzeului de Etnografie — 225 de hectare in total — si-au pastrat statutul si suprafata. Sunt astazi cele mai valoroase componente ale patrimoniului natural al orasului.
✓	A functionat: padurile-parc au ramas coloana vertebrala a orasului verde Lunca Gastei, Riscani, Muncesti, Schinoasa, Butoias, Valea Morilor si celelalte paduri-parc au rezistat presiunii de construire, in parte si datorita regimului silvic care functioneaza separat de PUG.
✗	Nu a functionat: regula care trebuia sa apere parcurile de cartier Terenurile verzi din cartiere erau protejate printr-o procedura de avizare, nu printr-o interdictie. In practica, avizul nu a functionat ca filtru: cel putin 10 planuri urbanistice au transformat zone verzi in blocuri, fara ca orasul sa primeasca in schimb alt spatiu verde.

Nu a functionat: pastrarea legaturilor verzi cu padurile din jur

Construirea din Durlesti, Truseni, Stauceni, Bacioi si Colonita a taiat fasiile de vegetatie care legau padurile orasului de cele din afara lui. Plantele si animalele raman izolate in petice verzi, iar valoarea ecologica scade chiar daca suprafata ramane.

Nu a functionat: controlul plantelor invazive

Artarul american si ambrozia s-au extins pe malurile Bicului, pe versanti si la marginea padurilor-parc. Prima inabusita vegetatia autohtona, a doua provoaca alergii severe. Nu exista nicio regula care sa interzica plantarea speciilor invazive.

3. Care sunt problemele principale identificate?

Studiul grupeaza problemele in trei categorii, in ordinea urgentei:

URGENTE IMEDIATE

- Parcurile si scuarurile din cartiere pot fi transformate in teren de constructie printr-un simplu plan urbanistic
- Cand se construieste mai dens, orasul nu primeste in schimb spatiu verde nou — populatia creste, verdele nu
- In Botanica si Ciocana, unde s-a construit cel mai mult dupa 2007, verdele pe cap de locuitor e sub media orasului
- Cifra oficiala de aproape 47 m2 de verde pe locuitor ascunde realitatea: doua treimi sunt paduri greu accesibile

PRESIUNI PE TERMEN MEDIU

- Legatura verde spre Durlesti si Truseni a fost ocupata de case construite pe versantii vaii Durlestencii
- Spre Stauceni, coridorul verde este presat simultan de locuinte noi si de o viitoare zona logistica
- Spre Bacioi, zona industriala si cartierele noi au blocat legatura cu campurile si padurile din sud
- Spre Colonita, soseaua de centura a izolat Lunca Gastei, cea mai mare padure-parc a orasului

PROBLEME STRUCTURALE PE TERMEN LUNG

- Artarul american si ambrozia se raspandesc necontrolat si degradeaza calitatea spatiilor verzi ramase
- Cei 87 de arbori secolari ai orasului nu au un registru cu putere juridica, deci pot fi taiati fara aviz
- Nu exista un inventar actualizat si digital al spatiilor verzi, cu hotare clare inscise in cadastru
- Lipseste o harta a riscului ecologic care sa fie consultata obligatoriu inainte de orice investitie noua

4. Ce propune PUG actualizat pentru patrimoniul natural?

Studiul recomanda sase directii prioritare de actiune:

1

Parcurile devin de neatins prin plan urbanistic

Toate spatiile verzi cu acces public primesc un regim de protectie inviolabila: destinatia lor nu mai poate fi schimbata prin niciun plan urbanistic, ci doar prin lege si numai cu inlocuirea suprafetei in acelasi cartier.

URGENT

2	Cine ia verde, da verde inapoi — in acelasi cartier Orice reducere a unui spatiu verde dintr-o zona rezidentiala trebuie compensata cu suprafata echivalenta in aceeasi unitate teritoriala, nu in alta parte a orasului, unde nu foloseste locuitorilor afectati.	URGENT
3	Un sistem propriu de arii naturale urbane protejate Gradina Botanica, Gradina Zoologica, Dendrariul, gradina Muzeului de Etnografie si padurile-parc cu valoare ecologica ridicata intra intr-un sistem municipal cu reguli proprii: interdictie de construire si norme de ingrijire a vegetatiei.	2026-2028
4	Registrul arborilor secolari, cu putere juridica Cei 87 de arbori secolari si speciile rare sunt inventariati cu coordonate GPS, fotografii si evaluare a starii de sanatate. Registrul devine anexa la regulamentul de urbanism, iar taierea unui arbore inregistrat fara aviz devine contraventie.	2026-2027
5	Refacerea celor patru legaturi verzi rupte Coridoarele spre Durlesti-Truseni, Stauceni-Gratiesti, Bacioi-Budesti si Colonita-Tohatin sunt desenate in plansele PUG si protejate: minimum 30 m latime pe vai si 50 m acolo unde se construiesc dens in vecinatate.	2026-2030
6	Numai specii autohtone la plantarile din oras Se adopta o lista a speciilor invazive interzise. Orice amenajare verde de peste 500 mp — publica sau privata — trebuie sa prezinte lista plantelor folosite si sa dovedeasca faptul ca nu contine specii de pe lista.	2026-2027

5. Ce inseamna asta pentru cetatenii Chisinaului?

PUG actualizat introduce reguli noi care schimba raportul dintre oras si verdele lui:

✓	Parcul din cartierul tau nu mai poate deveni santier Protectia inviolabila inlocuieste avizul care pana acum s-a dovedit usor de obtinut. Ce e verde ramane verde, iar exceptiile se fac doar prin lege si doar cu inlocuire in acelasi cartier.
✓	Mai multa umbra si aer mai bun acolo unde se construiesc dens Indicatorul de spatii verzi pe locuitor se masoara pe fiecare sector, nu doar pe oras. Acolo unde scade sub pragul minim, autorizarea de noi blocuri devine conditionata de crearea de spatii verzi.
✓	Padurile din jurul orasului redevin accesibile Refacerea coridoarelor verzi inseamna, pe langa beneficiul ecologic, trasee continue de plimbare si ciclism intre cartiere si padurile periurbane, fara intreruperi si fara traversari periculoase.
✓	Mai putina ambrozie, deci mai putine alergii Interzicerea speciilor invazive la plantarile noi si combaterea lor sistematica in spatiile publice reduc in timp expunerea populatiei la polenul alergen si protejeaza vegetatia autohtona.

Arborii batrani ai orasului sunt aparati prin lege

Un arbore secular inregistrat nu mai poate fi taiat sau vatamat fara aviz. Registrul, public si cu localizare exacta, permite oricarui cetatean sa verifice statutul unui arbore si sa semnaleze o taiere ilegala.